

ATV kasutus ja ohutusjuhend

Enne sõitma asumist tutvuge ATV ja selle kasutamisega.

- Teie enda ja teise turvalisus on väga oluline. ATV ohutus kasutamine on väga tähtis kohustus.
- Sõites olge mõistlik, siis on võimalik enda kaitseks palju ära teha.

Vanusepiirang

ATV-ga võib sõita alates 12 eluaastast. Alla 12 aasta lapsed ei tohiks 70cc mootoriga või võimsamaid atv-d juhtida.

Kiiver on kohustuslik

Kiiver vähendab oluliselt peavigastuse tõsidust, sellepärast kandke nõuetele vastavat mootoratturi kiivrit. Kiiver on sõitja varustuse kõige olulisem osa, kuna pakub parimat kaitset peavigastuse vastu. Kiiver peab olema mugav ja kindlalt peas. Kanke alati kaitseprille ja kaitsevarustust.

Ärge lubage ATV-le reisijaid

ATV on mõeldud kasutamiseks vaid ühele inimesele. Kaassõitjale pole ette nähtud käepidemeid, jalatugesid ega istet- seega ärge võtke sõidukile kaassõitjaid! Reisija võib olla takistuseks tasakaalu säilitamisel ja ATV kontrollimisel.

Sõidke maastikul

ATV on projekteeritud ja ehitatud üksnes maastikul kasutamiseks. Rehvid ei sobi sillutatud teedel liikumiseks ning ATV-l puuduvad suunatud ja avalikud teedel liiklemiseks vajalikud funktsioonid. Maastikul sõites järgige alati liiklusreegleid ja kohalikke nõudeid. Eramaal sõitmiseks küsige omanikult luba. Vältige tähistatud piirkondi ja austage silti „Eramaa“

Käed ja jalad juhtimisseadmetel

Hoide ATV-ga sõites alati mõlemad käed juhtraual ja mõlemad jalad jalatugedel. See on oluline tasakaalu hoidmiseks ja sõiduki üle kontrolli säilitamiseks. Juba ühe käe eemaldamine juhtraualt või ühe jala eemaldamine toelt võib põhjustada kontrolli kaotamise ATV- üle või tasakaalukaotuse ja ATV-lt kukkumise.

Olge tähelepanelik maastikul erinevate ohtude suhtes

Maastikul sõites tuleb olla valmis erinevateks ohtudeks. Jälgige pidevalt maastikku, et jõuaksite õigel ajal märgata ootamatuid pöördekohti, järsakuid, kive, kraave ning muid ohtusid. Jälgige, et kiirus oleks piisavalt madal ohtude reageerimiseks. Sõidke tundmatul maastikul aeglaselt ning olge eriti ettevaatlik. Olge ATV-ga sõites tähelepanelik muutuva maastiku suhtes. Piiratud nähtavuse korral vältige liiga kiiret sõitu. Hoide enda ATV ja teiste maastikusõidukite vahel ohutut pikivahet.

Järgige kiirusepiiranguid

Liiga suurel kiirusel sõitmine on õnnetuste peamiseks põhjuseks. Hinnake oma võimeid ning ärge sõitke kiiremini, kui seda olud lubavad. Pidage meeles, et alkohol, narkootikumid, väsimus ja tähelepanu hajumine võivad seda oluliselt vähendada Teie võimet ohutult liigelda ning õigeid otsuseid teha. Sõide alati kiirusel, mis arvestab sõiduki pakutavaid võimalusi, maastikku, nähtavust ning muid tingimusi ja juhi kogemusi.

Ärge tarbige sõitma minnes alkoholi

Alkohol ja ATV ei sobi kokku. Seega ärge tarbige sõitma minnes alkoholi, samuti ärge lubage sõitma alkoholi tarbinud sõpru.

NB! ATV väär kasutamine võib lõppeda tõsise vigastuse või surmaga.

Sõiduvõimetus

ATV-ga sobib sõitmiseks 12 eluaastast. Füüsilised võimed on väga olulised! Hindamiseks, kas nooruk on ATV-ga sõitmiseks piisavalt suur, laske tal ATV jalatüvedel seista ning samal ajal juhtrauda hoida. Niisuguses asendis peaks ATV sadula ja sõitja istmiku vahele jääma 7,5cm vaba ruumi. Sõitjal on vaja manööverdamisruumi; see võimaldab tasakaalu kaotamata ning mugavalt seista ning keha ette –ja tahapoole ning külgedele kallutada. Lisaks tuleb veenduda, et nooruk ulatub probleemideta kõikide juhtimisseadmeteni ning saab neid kasutada. Kontrollige, kas tal on võimalik juhtrauda paremale ja vasakule lõpuni välja keerata. Kas ta saab probleemita jalgu piduripedaali ja käiguhooval kasutada. Kas juhtraudast hoides on võimalik drosselit ja pidurihoobasi kasutada. Kui mitte siis nooruk pole füüsiliselt valmis ATV-ga sõitma.

Hea füüsiline vorm on ATV-ga sõitmiseks möödapääsmatult vajalik. Võrdlusena võib öelda, et nooruk peaks enne ATV-le istumist jalgrattaga sõitma oskama. Kui ta oskab rattaga sõites kiirust ja vahemaid hinnata ning sellele vastavalt juhtimisseadmeid kasutada. Noorukil kellel puudub hea kordinatsioon, tasakaal ja liikuvus, ei ole ATV-ga sõitmiseks valmis.

Vaimne ja emotsionaalne küpsus on samuti ohutul sõitmisel olulised. Kas nooruk oskab ette näha probleeme ja neile loogilisi lahendusi leida. Kas jalgrattal sõitev nooruk täidab liikluseeskirju? Noored kes võtavad tarbetuid riske, teevad halbu otsuseid ei järgi reegleid, ei ole valmis ATV-ga sõitma.

Sõidueelne kontroll

Enne ATV-le istumist tuleb kontrollida järgmist:

- Mootoriõli- kontrollida õlitaset ja vajadusel lisage õli.
- Kütus- kontrollige kütusetaset ning vajadusel lisata kütust. Veenduge, et kütusepaagi kork oleks korralikult kinni. Kontrollida võimalikke lekkeid.
- Rehvid- kasutage rehvirõhu mõõtmiseks spetsiaalset mõõteriista ja vajadusel korrigeerige rehvirõhku. Kontrollige rehvide võimalikke vigastuste ja liigse kulumise suhet.

- Kettülekanne- kontrollige seisukorda ja lõtku. Vajadusel reguleerige ja õlitage. Kontrollida ka keti talda ja rullikuid võimaliku kulumise suhtes ja vajadusel asendage uutega.
- Mutrid ja poldid- Kontrollige rattaid veendumaks, et kõik rattapoldid ja muttrid on korralikult kinni keeratud. Kasutage mutrivõtit ja kontrollige üle kõik juurdepääsetavad mutrid, poldid ja kinnitid.
- Kere alumine külge- eemaldage mustus ja muu praht mis võib olla tuleohtlik või kujuneda takistuseks sõiduki nõuetekohasel kasutamisel.
- Lekked, lahtised osad- Kõndige ümber ATV ja otsige kõike, mis tundub tavaliselt erinev, nt lahtised juhtmed ja lekked.
- Drossel- Kontrollige drosseli liikumist ja reguleerige seda vastavalt vajadusele. Vajutage drosselile veendumaks, et see liigub tõrgeteta ning sulgub automaatselt kohe pärast vabastamist ja sõltumata juhtraua asendist.
- Pidurid- Vajutage esimese ja tagumise piduri hooba ning tagumise piduri pedaali veendumaks, et kõik nimetatud seadmeid toimivad tõrgetea. Kontrollige vabakäiku.
- Mootori seiskamislüliti- kontrollige nõuetekohast funktsioneerimist.
- Juhtimissüsteem- veenduge, et rattad liiguvad juhtraua keeramisel tõrgeteta. Liigutage juhtraua paremale ja vasakule ning kontrollige võimalikku tagasilööki.

Mootori käivitamine

Vältige enda ohutuse huvides mootori käivitamist või töötamist suletud ruumides, näiteks garaazis. ATV- heitegaasisüsteemist tuleb mürgist süsinikmonooksiidi, mis võib suletud ruumides kiiresti akumulierida ning põhjustada haigestumist või surma.

Manöövrite sooritamine

Vale tehnika manöövrite sooritamisel võib põhjustada kontrolli kaotuse ATV üle ja tagajärjeks avarii või ümberminek.

- Pöörde sooritamine tasasel pinnal- juhtige sõidukit juhtrauast ning kallutage keha kurvis sissepoole. Kallutamine aitab sõidukti tasakaalustada ning te tunnete ennast mugavamalt. Sissepoole kallutamine on oluline tehnika, mille omandamine on ATV-ga sõitmiseks väga tähtis.
- Järsu pöörde sooritamine madalal kiirusel- abi on sellest, kui kallutate keha istmelt kergelt ettepoole ning sissepoole, pöörates samal ajal juhtrauda. Raskuste ettepoole nihutamine aitab tagumisi rattaid kergemini juhtida ning parandab samal ajal esirataste juhtimisvõimet.
- Pöörde sooritamine peatumise järel- rakendage vähehaaval drosselit, kuni sooritate üheaegselt manöövrit ja käivitate sõidukit. Ärge unustage järskude, madalal kiirusel sooritatavatel manöövritel keha ettepoole kallutada, tehes seda ka siis kui paigaltsõites kiirendate.

Ärge sooritage manöövreid liiga suurte kiirustel.

Libisemine

Pinnase omaduse mõjutavad oluliselt manööverdamisvõimet. Libisemine pöörde sooritamisel leiab suurema tõenäosusega aset libedal pinnal: nt jää, muda ja lahtine kruus. Jääl libisedes on võimalik kontrolli täielik kaotamine sõidusuuna üle. Vältimaks libisemist libedal pinnal

jälgige, et sõidukiirus oleks madal ja sõite ettevaatlikult. Juhul, kui ATV satub külglibisemisse, juhtige sõidukit sibilisemissuunas. Vältige järsku pidurdamist või kiirendamist kuni olete taas kontrolli liikumissuuna üle vaavutanud.

Ülesmäge sõitmine

ATV ohutu kasutamine ülesmäge liiklemisel sõltub suuresti sõitja oskusest ja otsustusvõimest. Alustage harjutamisega tasasel pinnal ja väikse kaldega nõlvadel. Kogemuste kasvades õpite tunnetama ohtusid ja hindama oma oskuseid. Seejärel võite jätkata raskemal maastikul. Kõigile vaatamata peate oskama hinnata, milline maastik või ohud võivad põhjustada ATV ümberminekut. Vältige liiga järske nõlvakuid. Liiga järskudel nõlvadel liikumisel võib sõiduk tasase pinnasega võrreldes oluliselt lihtsamalt ümber minna. Ärge liigeldge ATV-ga nõlvadel, mis on ATV-ga või Teie võimeid arvestades liiga järsud. Mäkketõuslu tuled keha kallutada ettepoole esirataste suunas, et need ei kaotaks kontakti maapinnaga. Selleks nõjatuge istmel kergelt ettepoole. Suurema kaaluefekti saavutamises liikuge samal ajal kogu keha ettepoole. Vale tehnika valmimine mäkketõuduks võib põhjustada kontrolli kaotust või ATV ümberminekut.

- Enne mäkketõitu alustamist kontrollige alati eelnevalt hoolikalt pinnast;
- Ärge sõitke märke, kui pinnas on väga libe või lahtine;
- Mäkketõitu alustage sobivalt käigult ning sobival kiirusel. Hoidke kiirus tõusul stabiilsena.
- Ärge avage järsult drosselit, vältige järske käiguvahetusi. Selle soovitusel eiramisel võib ATV tagurpidi ümber minna.
- Ärge sõitke märke suure kiirusel. Teisel poole kungast võivad varitseda järsk langus, teine sõiduk või inimene.

Mootori seiskumine ja/või tagasivajumine

Juhul kui hindate maastikutingimusi või ATV sõiduomadusi tõusul valesi võib juhtuda, et ATV-l puudub võimsus või veojõud mäest üles minekuks. Sellises olukorras võib ATV mootor seiskuda ja/ või sõiduk ise tagasi vajuda. Mootori tõrkumine, sõiduki tagasivajumine või valede võtete kasutamine sadulast mahatulekul mäkketõusul võib lõppeda ATV ümberminekuga.

Mida teha, kuid ATV mootor mäkketõusul välja sureb või sõiduk tagasi vajub? Kui hakkate edasiliikumisel kiirust kaotama:

1. Kasutage korraka esimest ja tagumist pidurit ja peatage ATV nii, et sõiduk on suunatud otse märke.
2. Tulge ATV sadulast maha, hoides pidureid endiselt all.
3. Võtke käik välja ja rakendage seisupidur ning lülitage mootor välja.
4. Nüüd hinnake tekkinud olukorda.

Juhul kui ATV hakkab vajuma, enne kui alustate pidurdamist:

- Kallutage kehamass mäe külje poole.
- Kasutage ettevaatlikult esipidureid, seejärel sama ettevaatlikult tagumist pidurit. Ärge kasutage üksnes tagumist pidurit ega pidurdage tagasi veerema hakates järsult, kuna selle tagajärjel võib sõiduk ümber minna.

Juhul kui ATV jätkab tagasi libisemist: tugle pärast pidurdamist sõidukilt maha ja eemalduge sõidukist.

Mida teha pärast seda, kui ATV mootor on seiskunud või sõiduk tagasi vajunud:

Juhul kui mägi on liiga järsk või libe või Teil on kahtlusi oma ATV turvaliselt mäest allaviimise osas, jätke sõiduk kohta, kus peatusite ja otsige abi. Võimalusel blokeerige rattad, et sõiduk ei saaks rohkem tagasi vajuda.

Juhul kui mägi pole väga järsk ning jalgealune on kindel on võimalik sõiduki kõrval mäest alla kõndida. Veenduge, et valitud tee on takistusteta ning ATV üle kontrolli kaotamine ei too endaga kaasa tõsiseid tagajärgi.

1. Seiske näoga allamäge sõiduki kõrval, kui Teil on võimalik tagumise piduri hooba probleemideta parema käe abil kontrollida.
2. Veenduge, et Teie jalad asetsevad ratastest ohutus kauguses ja kontrollige jalgealust.
3. Lükake ATV aeglaselt ja ettevaatlikult tagurpidi mäest alla, kasutades kiiruse kontrollimiseks tagumise piduri hooba.
4. Juhul kui kaotate ATV üle kontrolli, eemalduge ohutuse tagamiseks sõidukist.

Allamäge sõitmine

Tavatingimustes on soovitatav mäest alla sõites ATV nina otse ette suunata. Vältige nurki, mille võtmisel sõiduk järsku ühele küljele kaldub. Hooletult mäest allasõidul on tagajärjeks kontrolli kaotamine sõiduki üle või selle ümberminek.

Mäest alla sõites kallutage keha tahapoole. Mäeküljele lähendes peatuge ja hinnake olukorda. Ärge sõite kohta mida Te selgelt ei näe. Vältige suurel kiirusel mäes allasõitmist.

Kui olete valinud mäest allasõiduks ohutu tee, pane madalam käiki sisse, kallutage keha tahapoole, hoides käsivarsi samal ajal laiail ja surudes käes vastu juhtrauda sirgeks; nüüd alustage aeglast laskumist, hoides drosselit suletuna.

Kasutage kiiruse kontrollimiseks peamiselt tagumist pidurit. Vältige mäest laskumisel esimene või tagumise piduri järsku või liiga suure jõuga kasutamist.

Pidage meels, et lahtisel pinnasel allamäge sõites väheneb pidurdusefektiivsus.

Üles mäge või nõlvakute sõitmine; manöövriv

Mägede ületamine ja nõlvadel sõitmine erineb oluliselt tasasel pinnasel sõitmisest. Mägisel pinnasel sõites olge eriti ettevaatlik. Harjutage enne järskudel nõlvadel või rasketel maastikul sõitmist laugematel nõlvadel.

Hooletu mägede ületamisel ja nõlvadel sõitmisel on tagajärjeks kontrolli kaotamine sõiduki üle või selle ümberminek. Võimalusel vältige järskude nõlvade ületamist.

Nõlvadel või kallakute ületamine:

- Selleks, et hoida nõlvade ja kallakute ületamisel tasakaalu ja stabiilsust tuleb ennast ja sõidukit kallutada mäekülje suunas. Selleks viige keha tseentrist välja ning kallutage seda mäekülje suunas.
- Libedal või lahtisel pinnasel või kursi sirgena hoidmiseks vajalikuks osutada ka juhtraua ülesmäge suunamune.
- Vältige väga järskude ja libedate või ebahütlaste nõlvade ületamist.

Manöövrite sooritamine nõlvadel:

- Võrreldes tasasel pinnasel liiklemisega võib nõlvadel liigeldes olulisem olla keha ja selle raskuse kallutamine vajalikus suunas.
- Vältige nõlvadel liiklemist seni kuni olete omandanud vajaliku tehnika ning suudate maastikul probleemideta manöövreid sooritada.

Läbi vee sõitmine

ATV rehvidel on mõningane omadus vee peal püsida. ATV-ga liiga sügavas või kiiresti voolavas vees liikumisel võib vejõud kaduda, sellega kaasneb kontrolli kaotamine sõiduki üle ja õnnetuseoht. Ärge sõite ATV-ga vees, mis on sügavam või voolab kiiresti.

Enne oja ületamist veenduge, et vesi pole sügav ja kiire vooluga.

- Valige liiklemiseks rada, kus mõlema kalda kalle on sujuv ja ühtlane.
- Sõide läbi vee aeglaselt ja ühtlaselt.
- Olge tähelepanelik veealuste takistuste ja libedate kivide suhtes.
- Ärge laske süüteküünlal ja õhupuhasti märjaks saada, kuna tagajärjeks on mootori seiskumine.
- Veest väljumise järel kontrollige alati esimest ja tagumist pidurit. Läbi vee sõitmise järel ei pruugi pidurid enam nii efektiivsed olla ning peatumisteed pikeneb. Vajadusel rakendage pidureid mitu korda kuni nad kuivavad ja normaalselt töötavad.

ATV-ga sõitmine on meeldejääv elamus kogu eluks! Soovime Teile turvalist ja ohutust sõitmist.